

Tres novel·les que m'han atrapat (al sofà post-covid)

L'editora Mar Carrera ressenya tres novel·les que ha llegit durant aquest post-confinament: 'Gina', de Maria Climent, "La casa del padre", de Karmele Jaio i 'Fugir era el més bell que teníem', de Marta Marín-Dòmine | «En el post-confinament he devorat tres novel·les més, que només tenen en comú que m'han atrapat i que estan escrites per dones. Us les presento, una a una, perquè les gaudiu en l'amplitud del vostre sofà. Ah, i només us demano que, si us engresca llegir-les, les busqueu en llibreries de carn i ossos»

La única cosa que tenen en comú aquestes tres novel·les és que han atrapat a Mar Carrera i que han estat escrites per dones | Mar Carrera Vendrell

Durant el confinament, llegia novel·les i crec que continuaré fent-ho un bon temps encara. *Cien años de soledad*, del colombià Gabriel García Márquez, era un clàssic pendent. Les històries de la saga màgica dels Buendía em van bressolar les tardes de parets que ho eren tot menys silencioses, sobretot a les que recuperaves l'hàbit de llegir. Dos mesos i mig de lectura regular, acompanyada, plàcida al sofà, en el mateix escenari on consumia hores més tard la fredor dels telenotícies.

En el post-confinament he devorat tres novel·les més, que només tenen en comú que m'han atrapat i que estan escrites per dones. Us les presento, una a una, perquè les gaudiu en l'amplitud del vostre sofà. Ah, i només us demano que, si us engresca llegir-les, les busqueu en llibreries de carn i ossos.

Gina, de Maria Climent

Gina (L'altra editorial (<http://www.laltraeditorial.cat/>), 2019) narra amb comicitat el viatge introspectiu d'una jove que s'entesta a connectar amb la vida. Sí, sí, quelcom tan simple i complicat a la vegada. L'autora, l'ebrenca Maria Climent Huguet, aconsegueix aprofundir en un personatge sacsejat pels impactes d'una esclerosi diagnosticada a la vintena, que viu el trencament amb una parella amb qui havia de compartir la vida i amb el temps aprèn a estar (bé) sola.

«L'ansietat es treu per la boca, no ho sabies? (...) Després d'aquella sessió, ara que ja sabia que podia deslliurar-me de l'ansietat alegrement a escopinades, se'm va acudir tornar a París». Agafo al vol una escena de la novel·la on, la Franziska, la psicòloga de la Gina, li fa fer un exercici per apaivagar la creixent tensió, abans que la protagonista decideixi viatjar a París, a retrobar l'atraient Elisabeth. Entre elles, sorgirà la història d'amor que tan desitja la Gina?

A la novel·la, la jove protagonista se'ns presenta amb un càracter d'anti-heroïna *del montón*. «Com deia, jo sempre he funcionat més o menys d'esta manera, com una asocial a qui la vida li passava gairebé del tot de pell endins, pensaments endins, bastant al marge dels altres, amb temporades una mica més persona i d'altres una mica més bacteri». Un viatge a través de l'ànima i el cos d'una jove valenta i fràgil, escrit amb dinamisme i sentit de l'humor. Una novel·la que us recomano i que a mi m'ha commogut fort.

La casa del padre, de Karmele Jaio

La casa del padre (Destino (<https://www.planetadelibros.com/libro-la-casa-del-padre/308040>), 2020), de l'original *Aitaren etxea*, parteix d'un estat, el bloqueig creatiu d'un escriptor reputat, l'Ismael, que des de fa dos anys ha perdut la inspiració i no aconsegueix lliurar-li res al seu editor. Jasone, la seva companya i alhora la seva primera lectora i correctora, també escrivia de jove, però en formar una família va deixar-ho. Amb tot, des de fa uns mesos ha començat a escriure de nou, d'amagat del seu company, una novel·la que connecta amb un patiment compartit per totes les dones. «Cómo explicarle que había vuelto a abrir para mí esa puerta que se había abierto nada más y nada menos que describiendo mi violación. (...) Cómo podía convencerle de la verdad de esas palabras, cómo podía decirle que las historias que nacen en nuestro interior son muchas veces más reales que las que ocurren fuera».

Karmele Jaio Eiguren, l'autora, ens fa endinsar en els racons foscos de dues veus, dos silencis, dues pors, les d'Ismael i Jasone, de Jasone i Ismael. I tot es desmorona especialment després d'un canvi en el quadre original: la mare d'Ismael té un accident i aquest ha d'anar a cuidar el seu pare a la casa familiar. És en aquest punt d'inflexió on comença un viatge a través de la infància i l'adolescència d'Ismael, la deconstrucció de la seva pròpia masculinitat. «Disparos en el monte. (...) La mirada de tu padre comprobando si has aprendido a introducirlos bien en la escopeta». Torna el dolor en les escenes de caça (obligada), i aquell fatídic dia en què van perdre el cosí a la muntanya i ell va mentir.

Mentre cuida el seu pare malalt, Ismael comença a escriure des del cos, des del cor, paint i reconeixent la difícil relació amb un pare que subtilment però implacablement maltractava la seva dona, davant dels dos germans, l'Ismael el poruc i la Libe la rebel, rebel però que va marxar a Berlín.

La casa del padre funciona perquè l'autora apunta, dispara i l'encerta: la lectora sent l'impacte de dolors i ràbies compartides, però alhora pel forat del tret en surt una força per canviar les coses, per canviar-se en l'escriptura, per actuar, i per acceptar-se a una mateixa. Jaio Eiguren (Vitoria-Gasteiz, 1970) és autora de dues novel·les més, en castellà traduïdes com *Las manos de mi madre* (2008) i *Música en el aire* (2013) i tres llibres de relats.

Fugir era el més bell que teníem, de Marta Marín-Dòmine

Amb un títol així, les expectatives són altes. I l'autora les compleix amb escreix. «Errar, desviar-se d'un camí, anar d'un lloc a l'altre sense rumb (...) Qui erra sol produir un cert malestar en els altres, la gran majoria sedentària que pretén haver trobat casa i destí.» La dicotomia que presenta el llibre: errar o arrelar-se. Sentir-se a casa, perquè, es pot tenir més d'una casa?, em pregunto després d'haver llegit aquesta obra excel·lent, escrita en l'encreuament on es troben l'espai-temps i els vincles.

Marta Marín-Dòmine a *Fugir era el més bell que teníem* (Club editor <https://clubeditor.cat/>), 2019) trenca un text profund amb la veu en primera persona de la protagonista, precisa, que ens impregna de records, reflexions i fragments de la memòria. «L'exili és això, desgarró, la pell esberlada, el cos trossejat, el cor extret a punt de ser menjat per una vella que apareix quan quedem suspesos entre el son i la vigília».

La història situa una filla que erra, que regularment fa les maletes i se'n va cap a un país nou on potser se sentirà com a casa; i un pare, a qui la filla recorda en un procés terapèutic sense fi, una manera de continuar-lo estimant. Un pare que de menut va viure a Béziers fugint de la repressió contra els anarquistes (exili que afectà el seu propi pare, l'avi), va tornar a Barcelona per després veure's obligat a travessar la Jonquera, de nou, un trist febrer del 1939. Entremig, els nens de la guerra.

Béziers, Toronto, França, Barcelona, Tírvia, Farrera, són llocs que travessa la novel·la, espais que l'autora omple de sentit. Es pot estar fora de lloc?. El *dépaysement* és «el buit d'un espai on els sons familiars no existeixen i els nous no reverberen (...); és l'habitatge de l'exili. I sí, a còpia d'intents i molts anys, admet la narradora, arribes a una confluència, a viure en un entremig.